

Sukinajo.

Se kansa, joka tahtoo säilyä hukkumasta aikojen tulwaan, joka tahtoo ajassa ja iankaikkisuudessa olla onnellinen, sen täytyy pitää toimintansa päämaalina **Jumalan pelvon ja oikeuden tunnon.**

Siis on jokaisen kunnan kansalaisen velvollisuus pitää nämä kaksi seikkaa ohjenuoranaan sekä vähänsä että suuressa, niin yhdessä kuin toisessakin olosuhteessa elämässään, kaikessa toiminnassaan.

Meidän aikakaudellamme, jolla päämääränään on oikeuksien tafoittaminen, on sopivaa tarkastaa onko näitä kahta johtotähteä seurattu myöskin niiden suhteen, jotka ensin kaikista Jumalan luoduista ovat meidän ihmisten avun tarpeessa, niiden jotka eivät voi puolustaa itseään, oikeuksiaan.

Näillä avuttomilla minä tarkoitan luontokappaleita. Minun täytyy kutsua niitä avuttomiksi, heikoiksi, hyviä, etteivät ne voimistaan huolimatta, joilla monikin voisi murskata ihmisen sirpaleiksi, voi tajuttavin kielin ilmaista tunteitaan, puutteitaan, valittaa vaiwojaan, janella surujaan.

Että tämmöisessä tilassa olevia eläviä olentoja on autettava sanoo meille juuri nuo kaksi äsken mainitsemaani onnen tai onnettomuuden tuottajaa.

Raamattu sanoo meille monessa paikassa sekä edellisessä että jälkimmäisessä osassaan selvästi Jumalan tahdon tässä suhteessa. „Jumalan kädessä on kaikkien elävitten sielut ja kunfin lihan henki“. Mattele lufijani tätäkin paikkaa, sen syvää merkitystä. Paavali sanoo epistolassaan: „Koko luomakunta huokaa

ja ahdistetaan, luontokappale on turmeluksen alle annettu, ei mielletään, vaan sentähden, joka ne ala antanut on". Että Mestarimme Jeesus rakasti eläimiä näkyy niin monesta paikasta tuosta mahtavasta kirjojen kirjasta. Salomooni sanoo sananlaskujen ja 12 l. 10 w.: **Banhurskas armahtaa juhtaanja, muttia jumalattoman sydän on haluton.**

Jos oikeudentunnon käsitteemme on rakennettu rakkauden horjumattomalle pohjalle ja sanat „oikeutta kaikille“ on tunnus-jananamme, niin näemme itsemme huolimatta vaihtelevaisista tunteistamme welkapäitfi suojelemaan heikompa, nostamaan sitä sörön alta sekä ryhtymään innokkaaseen työhön „puolesta niiden, jotka sortoa kärsiä jaiwat ain“. **Ja se joka waatii oikeutta itselleen, hänen tulee ensin itse tehdä oikein waltansa alle kuuluwille.**

Aikomukseni on tällä kertaa kääntää lukijani huomion tarkkaamaan erästä kohtaa jaloimman kotieläimemme, hevosien kärsimys historiasta, kohtaa, joka on lauealta tunnettu ja jonka kauheudet häpeäpilkkuna heijastawat kansamme maineluettelossa.

Siirtykäämme siis pois rauhaista kotitoimistamme tuonne finisalon syömeen — tukkimetjään — tukinajoon.

Täällä kankana muusta elämän hyörinästä me tapaamme wilkasta elämää ja liikettä, joka ikäänkuin hurmaa meidät niin ettemme muistakaan alkuperäistä lähtymme taroitusta. Silmämmme kohtaa useasti moneen kymmeneen nousewan miesjoukon tekemässä tuhoa täällä rikkaassa, ikäänkuin juhlapukuun puetussa luonnon aarreaitasja. Kaunis näkö, wiehättävä elämä. Lumisina, huurteisina, pienoisina kuin tontut uurtawat nuo ahlerat kaatajat päivän paisteessa wälkkywne sahoineen kuoleman haawaa tuon ehkä jatoja wuosia tuulia ja tuisuja kestäneen jättiläishongan kylkeen. Sioijena kaituu heidän hurraansa tuon kunnianarwoijan sankarin kallistaesjaan krumuaan emoaan, maata kohti. Wiehättävä on se musiikkikin, jonka kirweitten kalske, sahain walittawa sointu, raivatesjaan itselleen tietä puun sydämmen läpi, synnyttää, säestettynä pienempäin ja suurempain puitten kaatamisesta johtuwan ritinän ja ratinan kera.

Mutta eihän aikomukseni ollutkaan wetää lukijan huomiota noitten waliojampain näkökohtain ihailmiseen, vaan oli meidän

katjominen hevosen, tuon tukkimiehen uskollisen työtöwerin elämää täällä.

Tunnettu on, että tukinajoon tavallisesti ostetaan wanha, usein miallinen sekä halpahintainen hevonen. Tämä on, katsoipa asiaa miten tahansa, suoraan sanoen tyhmä tapa. Senhän ymmärtää ettei wanha ja laiha hevonen, joka jo 20—25 vuotta on raastamistaan raastanut enään ikäloppuna jaksaa wetää täyhtä kuormaa, eihän se voi suuritta kärsimysfittä kestää kaitfia niitä epäkohtia hoideossa, ruokinnassa ja puhdistuksessa, jotka tässä tilaisuudessa ovat niin tavallisia.

Kun ajattelemme että tuommoisen wanhan raudan aikaisesta aamusta myöhään iltaan täytyy pehmeässä lumesa, usein raamattomilla teillä wetää suuren suuria kuormia; kun tiedämme että yömaajaan, jonne päivän työstä wäsynyt mies rientää, päästääseen lewolle, on matkaa usein kilometrittäin; kun muistamme ettei hevosta täällä odota lämmin talli, puhdas juka ja harja, kuiva loimi, hywä voimallinen ape, kaurat ja kylwöheinat, pehmoinen sia wäsynneille jäsenille, waan pikemmin tallin weroista taimasalaa, jonkun wajan seinämä, parhaassa tapauksessa katos, jonka sormen lewyisistä seinäin rakofista pohjoistuulen jäijet puuskat wäristyttävät märkää ja laihaa luontokappaletta; kuin kuulemme että lyönnit ja kiroukset kaiken päivää maustawat ennen sanottuja epäkohtia niin kyllä käsitämme hevospolosen waiwaloisen elämän.

Tukkiagon aikana ei hevosta harjata eikä suwita, tukapas tuota **luuskaa**, jonka karwat eiwät wiikkokausiin kuiva, wiitfisi puhdistella, ei suinkaan se ihossaan tunne puhtauden tarwetta. Sen sijaan että peittoja pitäisi olla ainakin pari, heitetään hevos-pahan selkään märkä apesäkki tai muu matto, joka putoaa maahan ensimmäisestä liikkeestä, ja eikä tuo **koni** enempiä kaipaa-kaan, syöhän ahkerammin kun on wiluisjaan (siitä ei woimat kostu). Tassuheinat, ruisolfinen suppu, jäinen wesi, siinä **haas-****kan** rawinto eikä se parempaa kannata, sillä heti tukkiagon päätyttyä myyhään se hinnalla millä tahansa.

Tähän tapaan tehdään, näin toimitaan **olemmon kansja** joka meidän, ihmisten tawoin tuntee, kärsii mutta jättää **koston Jumalalle**. Tammöisen palkan saa hevonen waiwouis-

taan, hewonen joka warmaanfin on tuottanut kolme neljäs osaa kaikesta ajon aikana kertyneestä voitosta. Di uskollinen työtöweri kuinka kowa on kohtalosi, oi ystäwällinen, nöyrä olento kuinka elämäsi on ilotonta.

Kunnioitettawat 20 vuosijadan walistuneet jäsenet sallikaa minun kysyä onko asiat oikealla tolalla? Eiköhän muutosta tarwittaisi? Kyllä.

Suokaa minun lausua mielipiteeni asiasa, se mahtuu 8 pieneen §.

1) Tuffiajoo warten hankitaan korkeintaan 10 w. tawallisesa työlihasja olewa hewonen, jolla ei ole wikoja jaloisjaan eikä lamwoisjaan.

2) Säästä tätä hewostasi niin paljon kuin voit. Pidä siitä paljon. Muista että se kolmesja kuukaudesja woi tienata wuotuiset tarwerahasi.

3) Tutustu hewosesi luonteeseen, että woi sitä kohdella sen jälkeen. (Mäin tehden pääset lyömiset j. n. e.) —

4) Hanki sille sopiwat waljaat ja katso ettei nauhat reen raudoista jarruta ja waikeuta wetämistä.

5) Huoki se mitä rawintorikkaimmilla rehuilla, puhdistä se, peittä se yökki lämpöisillä loimilla, tee sille suoja ja pehmoinen leposija, jollei muusta niin harun offista.

6) Katso että kengät ovat kunnossa, tyhkillä kengillä on waikea pysyä pystyysjä, vielä waikeampi pitää vastaan alamäesjä tai wetää kuormaa mäestä ylös.

7) wie waljaat yökki huoneeseen, älä jätä niitä hewosesi selkään, loimet päiwiksi kuiwamaan että ne illalla lämmittävät. —

8) Älä lyö, rewi, riuhdo, ei siitä woimat kartu, warmaan **ystäwällisellä** puheella ja kohtelulla saawutat enemmän.

Nämä neuwot eiwät ole uusia, ne owat päinwastoin wanhoja, älä hylkää näitä fittetkään. — Ja ihmeekjesi olet näkewä miten asiat muuttuu. Sinä muutut, hewosesi muuttuu ja loppu on olewa sangen tyhydyttävä, sillä Jumalan tahto on täytetty, oikeuden tunto porwesjasi saa lewon, rauhan.